

Litterære pusterom – Shared Reading for større livskvalitet

Rapport 2. prosjektår 1.september 2020 – 1. september 2021

Prosjektet er treårig og ledes av Trøndelag fylkesbibliotek i samarbeid med Seksjon for arkiv, bibliotek og museum i kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune. Kari Hortman ved Trøndelag fylkesbibliotek er prosjektleder og Åshild Widerøe er prosjektmedarbeider i Møre og Romsdal.

Leselederkurs

Vi har hatt 4 leselederkurs á tre dager i løpet av andre prosjektår; ett i Trøndelag, ett i Møre og Romsdal og to digitale. Vi har kurset 40 leseledere.

Digitale lesestunder

For å vise fram metoden for bibliotekansatte og deres samarbeidspartnere, hadde vi digitale litterære pusterom hver fredag i perioden februar til mai 2021. Det var leseledere fra fylkesbibliotekene i Trøndelag og Møre og Romsdal som ledet disse. Det ble en fin erfaring, ikke veldig stor deltakelse, men fine stunder for de som var med, og en god grobunn for å rekruttere flere leseledere.

Vrimmelfestivalen

Som året før, hadde vi lesestunder under Vrimmelfestivalen, en kulturfestival som turnerer rundt i Namdalen, denne gang i Ytre Namdal. Det ble arrangert Litterære pusterom på bibliotek, frivilligsentraler og eldresenter. til sammen fem arrangement. Både prosjektleder og lokale leseledere ledet lesestundene.

Startpakke for leseledere

I august 2021 kunne vi lansere *Startpakke for leseledere!* Det er en samling tekster, med veiledning til 12 lesestunder. Alle sertifiserte leseledere i landet får denne boka, ikke bare de vi har kurset gjennom prosjektet. Det gjelder både tidligere deltakere på kurs og framtidige, så langt lageret rekker. Vi har et opplag på 1000 startpakker.

Forum for leseledere

Vi har månedlige nettmøter med sertifiserte leseledere, der tar vi for oss aktuelle tema, som hvordan nå ut til potensielt interesserte, litteraturvalg, deling av erfaringer, og felleslesing av et dikt.

Feiringsuka Les for livet

Vi lanserte også feiringsuka *Les for livet* i uke 35, 30. august – 5. september 2021. Vi gjorde dette for å få en pangstart på høsten, og for å hjelpe og inspirere leselederne til å komme i gang med lesestunder. Internt var det en feiring av utgivelsen av *Startpakke for leseledere*, og utad var det en feiring av at vi igjen kunne samles rundt bordet for felles leseopplevelser. Vi fikk produsert logo, flygeblad, bokmerker, bærenett og bordbrikker som vi sendte ut til alle som arrangerte lesestunder i løpet av uka. Vi lanserte også #lesforlivet på Instagram, som vi oppfordret alle til å bruke.

Det var over 40 arrangement i løpet av uka. Mer om feiringsuka finnes her: [Feriringsuka \(trondelagfylke.no\)](https://feriringsuka.trondelagfylke.no) med oversikt over alle lesestunder.

Innlegg om Shared Reading

- Undervisning om Shared reading for studenter ved Nord Universitet, i studiet Kunst og kultur i helse og omsorg, digitalt
- Innlegg om Shared reading og prosjektet Litterære pusterom på inkluderingskonferanse som Trøndelag fylkeskommune arrangerer, digitalt
- Innlegg på inspirasjonsdag for leseombud i Trøndelag, digitalt
- Innlegg på arrangementet Biblioteket – inkluderende møteplass og litterære pusterom ved Steinkjer bibliotek. Et samarbeid mellom nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, Steinkjer bibliotek og Trøndelag fylkeskommune / prosjektet Litterære pusterom. Se strømmingen her: [Biblioteket – inkluderende møteplass og litterært pusterom - YouTube](#)
- Innlegg for generalforsamlinga i Sparebankstiftelsen SMN, Trondheim
- I flere omganger i digitale treff med biblioteksjefene i Trøndelag

Prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket: Shared Reading i bruk

Trøndelag fylkesbibliotek har også på vegne av syv kommuner fått prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket til å arrangere lesestunder. Midlene skal brukes til å lønne personale i folkebibliotekene som har Shared Reading-lesestunder. Vi har ikke kommet i gang med dette prosjektet og har fått utsettelse til ut 2022 for gjennomføring. For å kunne nyttiggjøre seg av midlene må bibliotekene ha tilgang på sertifiserte leseledere i kommunen og vi er ikke i mål med det i disse kommunene.

Ungdom som målgruppe

Enkelte leseledere har prøvd metoden Shared Reading i møte med ungdom, både i skolen og som del av et organisert fritidstilbud. Erfaringene disse har gjort seg ønsker vi å bygge videre på i prosjektet. Vi undersøker muligheten for at det kan bli en prøveproduksjon for Den kulturelle skolesekken med ungdom i grunnskole og videregående skole som målgruppe.

Eldrehelse og demensomsorg

For alle mennesker er språket vi møter i omgivelsene viktig. Dette gjelder ikke minst eldre med demens, som gjennom gode litterære tekster kan få hjelp til å sette ord på og uttrykke det de ønsker. I prosjektet arbeider vi med å rekruttere ansatte innen helse og omsorg, slik at tilbudet om Shared Reading også kan være et bidrag inn i arbeidet med eldrehelse og demensomsorg.

Nasjonal utbredelse

Flere andre fylkesbibliotek har sett til vårt prosjekt og latt seg inspirere. Rogaland fylkesbibliotek har også fått støtte fra Sparebankstiftelsen til å arrangere leselederkurs. Satsing på Shared Reading er blitt tatt inn som satsingsområde i et stort formidlingsprosjekt som alle fylkesbibliotekene er med på, og det planlegges nå leselederkurs i mange fylker våren 2022.

Steinkjer, 17.12.21

Kari Hortman